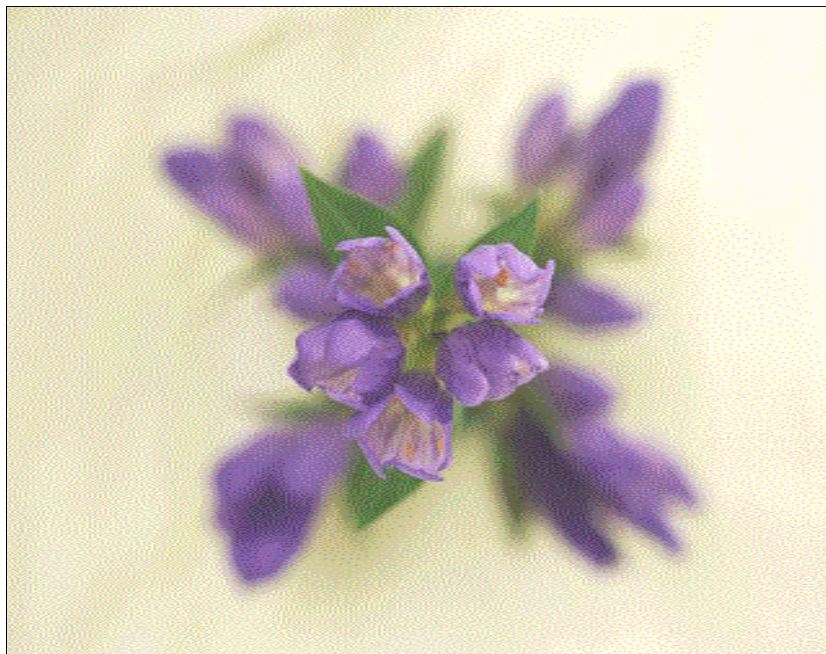

คู่มือการสรรหา เลือก และแต่งตั้ง
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวง
ศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๓๘ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน ประกอบกับกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ
หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรง
ตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดรายละเอียดให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ มาตรา ๔๐ แห่ง
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๕
จึงได้จัดทำคู่มือฉบับนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสรรหา
เลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

เนื้อหาสาระสำคัญของคู่มือนี้ ประกอบด้วย แนวปฏิบัติของการสรรหา
เลือกและแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
รวมทั้งการสรรหาเพื่อเสนอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนข้อเสนอนแนะ ตัวอย่าง
แบบพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อให้มีความสมบูรณ์

คู่มือฉบับนี้จัดทำขึ้นในขณะที่กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการและกฎกระทรวงว่าด้วยการสรรหาคณะกรรมการเขตพื้นที่ยังไม่ได้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หากพบในภายหลังว่าสาระบัญญัติในกฎหมายและ
กฎกระทรวงฉบับที่ลงในราชกิจจานุเบกษามีสาระที่แตกต่างไป ก็ให้ยึดถือสาระ
บัญญัติตามฉบับที่ลงในราชกิจจานุเบกษานั้น

ขอขอบคุณคณะทำงานตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ
ในการจัดทำคู่มือเล่มนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดีและหวังว่าคู่มือเล่มนี้ จะอำนวยความสะดวก
และเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการสรรหา เลือกและแต่งตั้งกรรมการทั้งสอง
คณะให้ดำเนินการไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อยและยุติธรรม

กระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สาระสำคัญการสรรหา เลือก และแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑
- องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑
- การดำรงตำแหน่ง	๒
- การพ้นจากตำแหน่ง	๒
- คุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อ	๒
- วิธีการและแนวทางการสรรหา การเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๔
- กำหนดเวลาดำเนินการสรรหา การเลือกและแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๕
- ข้อเสนอแนะการดำเนินการสรรหา เลือกและแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๖
- ปฏิทินดำเนินการสรรหา เลือก และแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๙
- แผนภูมิขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๐

ภาคผนวก

- ร่าง กฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์วิธีการสรรหาและการเลือกประธานกรรมการและกรรมการวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.๒๕๔๖ ๑๒
- ตัวอย่างประกาศสรรหากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๘
- ตัวอย่างใบเสนอชื่อผู้เข้ารับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๒
- ตัวอย่างประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๔
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ ๒๕

คู่มือการสรรหา เลือก และแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๖

ตามกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือก
ประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๖

สาระสำคัญ

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๓๘ ประกอบกับ กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

๑. องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๑ จำนวนคณะกรรมการ

(๑) สถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า ๑๕๐ คนลงมา ให้มีคณะกรรมการจำนวน ๙ คน

(๒) สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๕๐ คนขึ้นไป ให้มีคณะกรรมการจำนวน ๑๕ คน ประกอบด้วย

กรรมการที่เป็นผู้แทนกลุ่มบุคคล หรือผู้แทนองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

๑) ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน ๑ คน

๒) ผู้แทนครู จำนวน ๑ คน

๓) ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน ๑ คน

๔) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ คน

๕) ผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน ๑ คน

๖) ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่

- สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน ๑ รูป หรือ ๑ คน

- สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน ๒ รูป หรือ ๒ คน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๑) สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน ๒ คน

๒) สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน ๗ คน

คณะกรรมการสถานศึกษาเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ๑ คน เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

๒. การดำรงตำแหน่ง

๒.๑ วาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีก แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน ๒ วาระติดต่อกันไม่ได้ (กฎกระทรวงฯ ข้อ ๑๑)

๒.๒ ประธานกรรมการและกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้รับการสรรหาและแต่งตั้งแทนตำแหน่งว่างก่อนถึงวาระ ให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งตนแทน (กฎกระทรวงฯ ข้อ ๑๑ วรรคท้าย)

๓. การพ้นจากตำแหน่ง

นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการและกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

๓.๑ ตาย

๓.๒ ลาออก

๓.๓ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ ทำให้เสื่อมเสียต่อสถานศึกษาหรือหย่อนความสามารถ

๓.๔ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งสำหรับกรรมการประเภทนั้น

๓.๕ พ้นจากการเป็นผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนหรือครูสำหรับกรรมการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนหรือผู้แทนครูแล้วแต่กรณี

๓.๖ พ้นจากการเป็นพระภิกษุเฉพาะกรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุ (กฎกระทรวงฯ ข้อ ๑๒)

๔. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔.๑ คุณสมบัติทั่วไปและลักษณะต้องห้าม

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นคู่สัญญาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงาน หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(๖) ไม่มีผลประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงาน หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

ในกรณีที่ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการที่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ (๖) ผู้นั้นต้องยุติการมีส่วนได้ส่วนเสียก่อนปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานกรรมการหรือ

กรรมการ ซึ่งต้องดำเนินการภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นมิเคยได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ (กฎกระทรวงฯ ข้อ ๕)

๔.๒ คุณสมบัติเฉพาะและลักษณะต้องห้าม

(๑) กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง

- ๑) เป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น
- ๒) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น (กฎกระทรวงฯ ข้อ ๖)

(๒) กรรมการที่เป็นผู้แทนครู

- ๑) เป็นผู้ที่ทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- ๒) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา (กฎกระทรวงฯ ข้อ ๗)

(๓) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน

- ต้องไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น (กฎกระทรวงฯ ข้อ ๘)

(๔) กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า

- ๑) เป็นผู้ที่เคยศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษานั้น
- ๒) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น (กฎกระทรวงฯ ข้อ ๙)

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถหรือมีผลงานด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

- ๑) เป็นกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาไม่เกิน ๓ แห่ง
- ๒) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น (กฎกระทรวงฯ ข้อ ๑๐)

วิธีการและแนวทางการสรรหา การเลือก และการแต่งตั้ง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. สถานศึกษาประกาศ กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาและการเลือกกรรมการ
๒. สถานศึกษาเปิดรับการเสนอชื่อเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. สถานศึกษาตรวจคุณสมบัติของผู้เสนอผู้ได้รับการเสนอและผู้รับรองการเสนอชื่อ และประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละประเภท
๔. สถานศึกษาดำเนินการให้ผู้มีสิทธิเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละประเภทเลือกกันเอง ให้ได้ผู้แทนกลุ่มบุคคลหรือผู้แทนองค์กรชุมชนหรือผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามจำนวนที่กำหนด
๕. ในกรณีไม่มีองค์กรหรือสมาคมใดสมาคมหนึ่ง ซึ่งกำหนดเป็นองค์ประกอบของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือมีแต่ไม่เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับเลือกเป็นกรรมการให้ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสรรหาผู้แทนองค์กรหรือผู้แทนองค์กรหรือผู้แทนสมาคมในประเภทนั้นเป็นกรรมการ (กฎกระทรวง ฯ ข้อ ๔)
๖. สถานศึกษาดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๗. สถานศึกษาดำเนินการให้กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนกลุ่มบุคคล ผู้แทนองค์กร ผู้แทนสมาคมและผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกันเลือกประธานกรรมการจากผู้ได้รับเลือกเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
๘. ผู้อำนวยการสถานศึกษา เสนอรายชื่อผู้ได้รับการสรรหาและเลือกต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
๙. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กฎกระทรวง ข้อ ๔)

**กำหนดเวลาดำเนินการสรรหา การเลือกและการแต่งตั้งประธานกรรมการ
และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

๑. ในวาระเริ่มแรก ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ (กฎกระทรวงฯ ข้อ ๔)
๒. กรณีประธานกรรมการและกรรมการ พ้นจากตำแหน่งตามวาระให้ดำเนินการสรรหาเลือกและแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่ ภายใน ๙๐ วันก่อนวันครบวาระ(กฎกระทรวงฯ ข้อ ๑๑ วรรค ๒)
๓. กรณีประธานกรรมการและกรรมการ พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหา เลือกและแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการแทนภายใน ๙๐ วัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึง ๑๘๐ วัน จะไม่ดำเนินการก็ได้ (กฎกระทรวงฯ ข้อ ๑๑ วรรค ๔)

ข้อเสนอแนะการดำเนินการสรรหา เลือก และแต่งตั้ง ประธานกรรมการและกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. บทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานศึกษา

๑.๑ ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และการเลือกกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กฎกระทรวง ฯ ข้อ ๔)

๑.๒ ดำเนินการสรรหา และเลือกประธานกรรมการและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กฎกระทรวง ฯ ข้อ ๔)

๑.๓ เสนอรายชื่อผู้ได้รับการเลือกเป็นประธานกรรมการและกรรมการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแต่งตั้ง (กฎกระทรวง ฯ ข้อ ๔ (๔))

๒. สาระสำคัญของประกาศกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาและการเลือกกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรประกอบด้วย

๒.๑ เหตุผลและอำนาจหน้าที่ในการออกประกาศตามกฎหมาย

๒.๒ ตำแหน่งที่จะสรรหา เลือกและแต่งตั้ง พร้อมทั้งคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะของตำแหน่งที่จะสรรหา เลือกและแต่งตั้ง

๒.๓ วัน เวลา และหรือสถานที่ ให้กลุ่มบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๔ วัน เวลา และสถานที่ ให้ผู้แทนกลุ่มบุคคล หรือผู้แทนองค์กรแต่ละประเภทเลือกกันเองเป็นกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๕ วิธีการเลือกกันเองของกลุ่มบุคคลหรือผู้แทนองค์กรแต่ละประเภท

๒.๖ วันประกาศผลการเลือกกันเอง

๒.๗ หลักฐานประกอบการเสนอผู้แทนกลุ่มบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. การดำเนินการสรรหา และเลือกประธานกรรมการและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

๓.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการสรรหาและการเลือกประธานกรรมการและกรรมการ

๓.๒ ประชาสัมพันธ์ ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง

๓.๓ รับการเสนอชื่อผู้แทน กลุ่มบุคคลหรือผู้แทนองค์กรเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๔ ตรวจสอบคุณสมบัติผู้เสนอชื่อผู้รับรองการเสนอชื่อและผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวทาง ดังนี้

(๑) ผู้แทนผู้ปกครอง ตรวจสอบจากทะเบียนนักเรียนและหรือสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน (ป.๐๑) หรือ (รบ.๔ ต) (รบ.๔ ป.) ซึ่งจะปรากฏชื่อของผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนได้

(๒) ผู้แทนศิษย์เก่า ตรวจสอบจากทะเบียนนักเรียนและหรือบัญชีเรียกชื่อ (ป.๐๓) หรือต้นขั้ว หลักฐานแสดงผลการเรียนเมื่อย้ายหรือได้รับการยกเว้น แต่ยังไม่จบหลักสูตร (ป.๐๔) หรือต้นขั้วของหลักฐานแสดงผลการเรียนเมื่อจบหลักสูตร (ป.๐๕) หรือทะเบียนแสดงผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (รบ.๑ ต.) (รบ.1 ป.) หรือแบบรายงานผลการเรียนของผู้จบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (รบ.๒ ต.) หรือใบรับรองผลการเรียน (รบ.๕ ต.) (รบ.๕ ป.)

(๓) ผู้แทนองค์กรชุมชน ตรวจสอบจากหลักฐานการจดทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด หรือหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งมีผู้นำองค์กรหรือคณะผู้บริหารองค์กร พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งต้องแนบสำเนาเอกสารการรับรองของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบใบเสนอชื่อด้วย

(๔) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบดังนี้

๑) ในกรณีที่เป็นผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารหรือผู้แทนที่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้น ๆ ตรวจสอบจากบัตรประจำตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒) สำหรับข้าราชการ เจ้าพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย ให้ตรวจสอบจากหนังสือรับรองที่ได้รับ มอบหมายให้เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้บริหารหรือคณะผู้บริหาร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น พร้อมบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ และหรือบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งต้องแนบเอกสารใบรับรองพร้อมใบเสนอชื่อด้วย

๓.๕ จัดประชุมผู้แทนกลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อเลือกตั้งกันเองให้ได้ผู้แทนกลุ่มหรือผู้แทนองค์กรแต่ละประเภทตามจำนวนที่กำหนด ซึ่งอาจดำเนินการโดยวิธีออกเสียงโดยตรงและลับหรือเปิดเผย ตามความเหมาะสม

๔. บทบาทของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๔.๑ ประกาศให้สถานศึกษาใดเป็นสถานศึกษาที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไป โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (กฎกระทรวง ฯ ข้อ ๒ วรรค ๒)

๔.๒ พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาเสนอ (กฎกระทรวง ฯ ข้อ ๔ (๔))

๔.๓ สรรหาผู้แทนองค์กรชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนองค์กรชุมชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรณีไม่มีองค์กรชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษา หรือมีแต่ไม่เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กฎกระทรวง ฯ ข้อ ๔(๓))

๕. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ควรว เป็นกรรมการสถานศึกษาเกิน ๓ แห่ง

**ปฏิทินดำเนินการสรรหา เลือกและแต่งตั้ง
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

ระยะเวลา	กิจกรรม	ผู้ปฏิบัติ
ภายใน ๑๘๐ วัน	- ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการสรรหาและเลือกกรรมการ	ผู้อำนวยการ สถานศึกษา
	- แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการสรรหาและเลือกกรรมการ - ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานสรรหาและเลือกกรรมการเพื่อชี้แจงขั้นตอนการดำเนินงาน - ประชาสัมพันธ์การสรรหาและเลือกกรรมการให้ประชาชน กลุ่มบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ทราบ	ผู้อำนวยการ สถานศึกษา
	- กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการสถานศึกษาต่อสถานศึกษา	กลุ่มบุคคลหรือ องค์กรต่าง ๆ
	- ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ได้รับการเสนอชื่อ - ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้ารับการเลือก - จัดประชุมผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการเลือกเป็นผู้แทนกลุ่มบุคคลหรือผู้แทนองค์กรต่าง ๆ เพื่อเลือกกันเอง ให้ได้ผู้แทนกลุ่มบุคคลหรือผู้แทนองค์กรต่าง ๆ ตามจำนวนที่กำหนด - ดำเนินการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ - ดำเนินการให้ผู้แทนองค์กรต่าง ๆ และผู้ทรงคุณวุฒิเลือกประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะกรรมการสรรหา ผู้อำนวยการ สถานศึกษา
	- เสนอรายชื่อผู้แทนกลุ่มบุคคลและผู้แทนองค์กรต่าง ๆ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาประกาศแต่งตั้ง - สรรหาผู้แทนองค์กรหรือผู้แทนสมาคมในเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนหรือองค์กรหรือผู้แทนสมาคมในกรณีไม่มีองค์กรหรือสมาคมใดสมาคมหนึ่งในเขตพื้นที่การศึกษา - ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา	ผู้อำนวยการ สถานศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา

หมายเหตุ

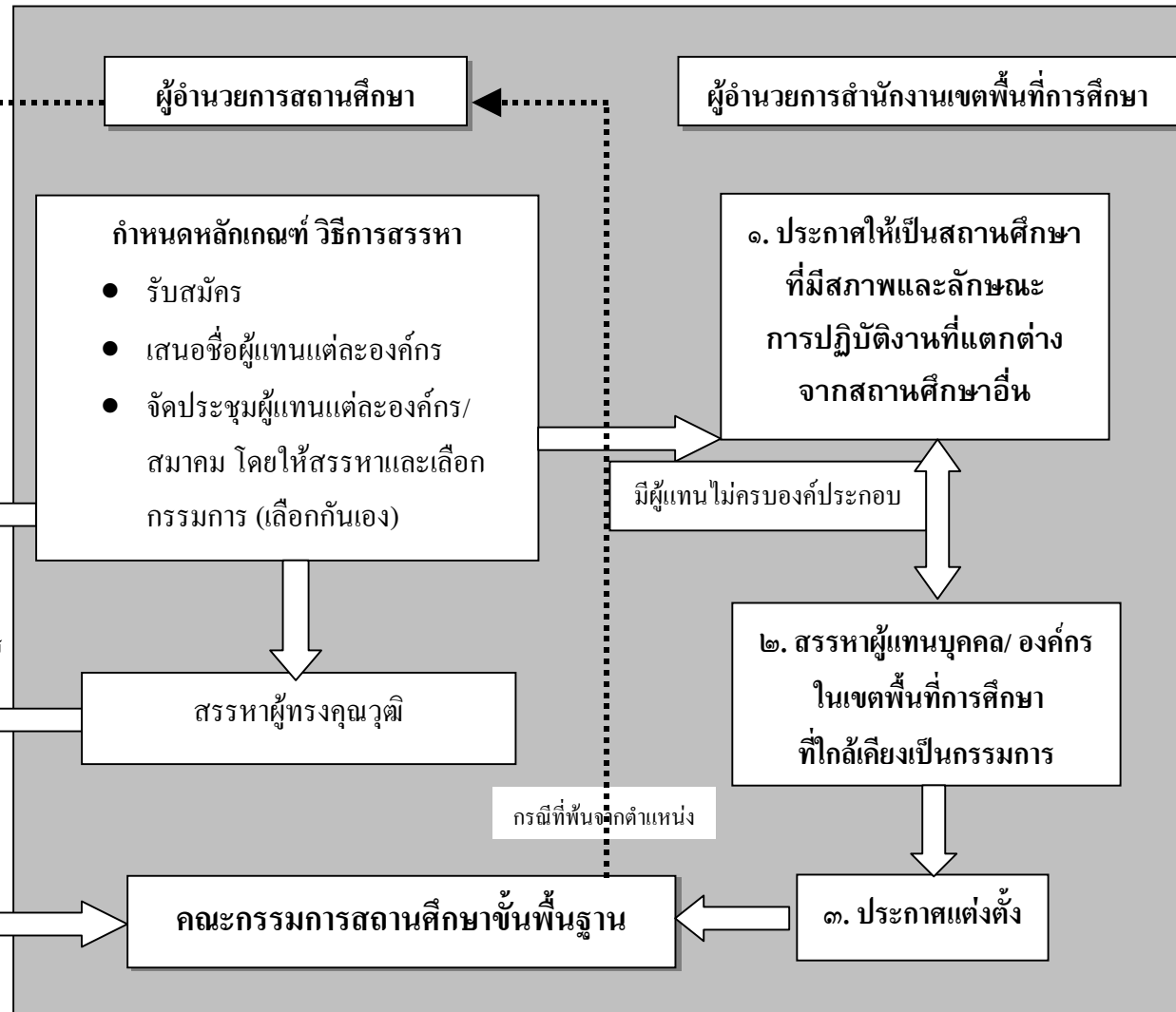
สถานศึกษาสามารถกำหนด ระยะเวลาดำเนินการได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้จะต้องดำเนินการทุกขั้นตอนให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ

แผนภูมิขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนการสรรหาปกติ

ขั้นตอนการสรรหาในกรณีที่มีผู้แทนองค์กรไม่ครบ

ภาคผนวก

ร่าง
 บันทึกหลักการและเหตุผล
 ประกอบร่างกฎกระทรวง
 กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ สรรหาการเลือกประธานกรรมการ
 และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง
 และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.....

 หลักการ

กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๕ และมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๘ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ..... ให้กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์ประกอบอำนาจหน้าที่ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และจำนวนกรรมการของคณะกรรมการสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาบางประเภทที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างไปจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไป ตลอดจนทั้งความจำเป็นเฉพาะของสถานศึกษาประเภทนั้น ๆ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้ขึ้นใช้บังคับ

ร่าง

กฎกระทรวง

กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธาน กรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๕ กับมาตรา ๘ และมาตรา ๓๗ วรรคสองและวรรคสามแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดา หรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหมายความรวมถึงบุคคลที่นักเรียนอยู่ด้วยเป็นประจำ หรือนักเรียนรับใช้การงาน

“ครู” หมายความว่า ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษายกเว้นผู้บริหารสถานศึกษา

“สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียน วิทยาลัย หรือหน่วยงานจัดการศึกษา ที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับเงินอุดหนุนงบประมาณจากรัฐ เว้นแต่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์การเรียนรู้ และโรงเรียนเอกชน

“สถานศึกษาขนาดเล็ก” หมายความว่า สถานศึกษาที่มีนักเรียนน้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบคน

“สถานศึกษาขนาดใหญ่” หมายความว่า สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบคนขึ้นไป

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า ชุมชน หรือองค์กรที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีสมาชิกรวมตัวกันไม่น้อยกว่าสิบห้าคน เพื่อปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี มีผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับรอง และมีที่ตั้งแน่นอนอยู่ในตำบลที่มีนักเรียนศึกษาอยู่ในสถานศึกษาหรือตำบลเดียวกันกับสถานศึกษาตั้งอยู่

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริการส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งสถานศึกษาตั้งอยู่

“ศิษย์เก่า” หมายความว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษา หรือผู้ที่เคยศึกษาจากสถานศึกษาที่สถานศึกษารับรอง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่ละแห่ง

“ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานศึกษาตั้งอยู่

ข้อ ๒ การแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษา ที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไป ซึ่งไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาได้ครบองค์ประกอบตามกฎหมายกระทรวงนี้ การกำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ หลักเกณฑ์วิธีการสรรหา และจำนวนกรรมการในแต่ละลักษณะและประเภทของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้ที่มีอำนาจในการประกาศให้สถานศึกษาใดเป็นสถานศึกษา ที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อ ๓ ในแต่ละสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวนเก้าคน และในแต่ละสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดใหญ่ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนสิบห้าคนแล้วแต่กรณี ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ

(๒) กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน ๑ คน

(๓) กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวน ๑ คน

(๔) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน ๑ คน

(๕) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ คน

(๖) กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน ๑ คน

(๗) กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวนหนึ่งรูปหรือหนึ่งคน และสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวนสองรูปหรือสองคนแล้วแต่กรณี

(๘) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวนหนึ่งคน และสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวนหกคน

(๗) ผู้อำนวยการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และการเลือกกรรมการตาม (๒) (๓) (๔) (๕)

(๖) (๗) และ (๘) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศของสถานศึกษา

ข้อ ๔ ให้ผู้อำนวยการดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับตั้งแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ โดยมีหลักเกณฑ์วิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) การสรรหาและการเลือกประธานให้กรรมการตามข้อ ๓ (๒) (๓) (๔) (๕)

(๖) (๗) และ (๘) ร่วมกันเลือกประธานกรรมการจากผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(๒) ในการสรรหาและเลือกกรรมการ ให้องค์กรและสมาคมแต่ละประเภทแยกกันดำเนินการ

(๓) ในกรณีไม่มีองค์กรหรือสมาคมตามวรรคหนึ่งในเขตพื้นที่การศึกษาใด หรือมีแต่ไม่เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับเลือกเป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสรรหาผู้แทนองค์กรหรือผู้แทนสมาคม ในเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนองค์กรหรือผู้แทนสมาคมในประเภทนั้น

(๔) ให้ผู้อำนวยการเสนอรายชื่อต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ

ข้อ ๕ กรรมการตามข้อ ๓ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นคู่สัญญาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงาน หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(๖) ไม่มีผลประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงาน หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

ในกรณีที่ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการมีลักษณะต้องห้ามตาม (๖) ผู้นั้นต้องยุติการมีส่วนได้เสียก่อนปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ ซึ่งต้องดำเนินการภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นมิเคยได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ

ข้อ ๖ กรรมการตามข้อ ๓ (๒) ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น
- (๒) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

ข้อ ๗ กรรมการตามข้อ ๓ (๓) ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้ที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- (๒) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา

ข้อ ๘ กรรมการตามข้อ ๓ (๔) ต้องไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

ข้อ ๙ กรรมการตามข้อ ๓ (๖) ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้ที่เคยศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษานั้น
- (๒) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

ข้อ ๑๐ กรรมการตามข้อ ๓ (๘) ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาไม่เกินสามแห่ง
- (๒) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

ข้อ ๑๑ ประธานกรรมการ และกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับแต่งตั้งอีก แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ในกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการตามวรรคหนึ่งจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้ดำเนินการสรรหากรรมการชุดใหม่ภายในเก้าสิบวันก่อนวันครบวาระ

เมื่อประธานกรรมการและกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ หากยังมีได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการและกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าประธานกรรมการและกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งเข้ามารับหน้าที่

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการตามข้อ ๓ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหา เลือก และแต่งตั้งประธาน

กรรมการหรือกรรมการแทนภายในเก้าสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่ดำเนินการก็ได้

ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ข้อ ๑๒ นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการและกรรมการ ตามข้อ ๓

(๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ ทำให้เสื่อมเสียต่อสถานศึกษาหรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่ง สำหรับกรรมการประเภทนั้น ๆ

(๕) พ้นจากการเป็นผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียน หรือครูสำหรับกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นผู้แทนของผู้ปกครอง หรือผู้แทนของครู แล้วแต่กรณี

(๖) พ้นจากการเป็นพระภิกษุเฉพาะกรรมการที่เป็นผู้แทนที่เป็นพระภิกษุ

ข้อ ๑๓ ให้มีการประชุมคณะกรรมการ อย่างน้อยภาคเรียนละสองครั้ง

ข้อ ๑๔ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุมถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๕ ในวาระเริ่มแรกกรรมการตามข้อ ๓(๓) ยังไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จนกว่าคุรุสภาจะกำหนดให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อ ๑๖ ให้เลขาธิการคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติการ หรือการดำเนินการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ.....

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ร่าง ตัวอย่างประกาศสรรหากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ประกาศโรงเรียน.....

เรื่อง การสรรหา และการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๔๖ ประกอบกับกฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ
หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และ
การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๖ โรง
เรียน..... สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด.....
เขต.....กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดรายละเอียดการสรรหากรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน ของโรงเรียน.....ดังนี้

๑. จำนวนกรรมการที่จะดำเนินการสรรหาและเลือก

- ๑.๑ ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน ๑ คน
- ๑.๒ ผู้แทนครู จำนวน ๑ คน
- ๑.๓ ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน ๑ คน
- ๑.๔ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ คน
- ๑.๕ ผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน ๑ คน
- ๑.๖ ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น ในสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน
๑ รูปหรือ ๑ คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน ๒ รูปหรือ ๒ คน
- ๑.๗ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน ๑ คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่
จำนวน ๒ คน

๒. คุณสมบัติของผู้ได้รับการสรรหา

- ๒.๑ คุณสมบัติทั่วไป ผู้ที่ได้รับการสรรหาเพื่อเลือกเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ต้องมีคุณสมบัติทั่วไป และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้
 - ๒.๑.๑ มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
 - ๒.๑.๒ ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
 - ๒.๑.๓ ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 - ๒.๑.๔ ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็น
โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

๒.๑.๕ ไม่เป็นคู่สัญญาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงาน หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๑.๖ ไม่มีผลประโยชน์ส่วนได้เสียกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานหรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๒ คุณสมบัติเฉพาะของกรรมการแต่ละกลุ่มบุคคลหรือแต่ละองค์กร มีดังนี้

๒.๒.๑ กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนนั้น

(๒) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของโรงเรียนหรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับโรงเรียนนั้น

๒.๒.๒ กรรมการที่เป็นผู้แทนครู ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน

(๒) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารโรงเรียน

๒.๒.๓ กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของโรงเรียน หรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับโรงเรียนนั้น

๒.๒.๔ กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้เคยศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนั้น

(๒) ไม่เคยเป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของโรงเรียนหรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับโรงเรียน นั้น

๒.๒.๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นกรรมการสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาไม่เกินสามแห่ง

(๒) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของโรงเรียนหรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับโรงเรียนนั้น

๓. การสรรหาบุคคลเป็นกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๑ กำหนดวัน เวลา และสถานที่เสนอชื่อกลุ่มบุคคลหรือองค์กรชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดตามข้อ ๑.๑ – ๑.๖ ประสงค์เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ติดต่อขอรับใบเสนอชื่อและเสนอชื่อได้ที่โรงเรียน..... ระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ในเวลาราชการ

๓.๒ ผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อ ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะตามประกาศข้อ ๒.๑ และ ๒.๒

๓.๓ ผู้เสนอชื่อและผู้รับรองการเสนอชื่อ

๓.๓.๑ กรณีกลุ่มบุคคลตามข้อ ๑.๑,๑.๒,๑.๕ และ ๑.๖ ผู้เสนอชื่อและผู้รับรองการเสนอชื่อต้องมีสถานภาพของกลุ่มบุคคลนั้นในวันที่เสนอชื่อ การเสนอชื่อต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าห้าคน เว้นแต่มีจำนวนบุคคลในกลุ่มนั้น ๆ ไม่ถึงห้าคน ให้มีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนบุคคลในกลุ่ม

๓.๓.๒ กรณีองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ผู้นาองค์กรเป็นผู้เสนอ ชื่อและมีสมาชิกองค์กรเป็นผู้รับรองไม่น้อยกว่าห้าคน

๓.๔ เอกสารประกอบการเสนอชื่อ

๓.๔.๑ กรณีกลุ่มบุคคล ตามข้อ ๑.๑,๑.๒ ,๑.๕ และ ๑.๖ ให้แนบหลักฐานประกอบใบเสนอชื่อ ดังนี้

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือข้าราชการหรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้เสนอชื่อผู้รับรองการเสนอชื่อและผู้ได้รับการเสนอชื่อ
- ชื่อนักเรียนและชั้นเรียน ของนักเรียนในความปกครองสำหรับการเสนอชื่อเป็นผู้แทนผู้ปกครอง
- บัญชีรายละเอียดแสดงการเป็นนักเรียนในโรงเรียนสำหรับการเสนอชื่อเป็นผู้แทนศิษย์เก่า
- ใบสุทธิหรือบัตรประจำตัวของแต่ละศาสนาที่ทางราชการรับรอง สำหรับการเสนอชื่อเป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และหรือผู้แทนองค์กรศาสนา
- หลักฐานการจดทะเบียนหรือหลักฐานเชิงประจักษ์และหนังสือรับรองการเป็นองค์กรชุมชนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำหรับการเสนอชื่อเป็นผู้แทนองค์กรชุมชน

- หนังสือรับรองที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับการเสนอชื่อเป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. กำหนดการประกาศรายชื่อ ผู้มีสิทธิเข้ารับการเลือกเป็นผู้แทนกลุ่มบุคคล
องค์กรชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โรงเรียนจะประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการ.....
ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ณ.....

๕. กำหนดการเลือกผู้แทนกลุ่มบุคคลองค์กรชุมชนและองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา.....น. ณ.....

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....

ตัวอย่าง

ใบเสนอชื่อผู้เข้ารับการศึกษาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการ.....
 ข้าพเจ้า (นาย นาง นางสาว).....อายุ.....ปี
 อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
 อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
 หมายเลขโทรศัพท์ (ถ้ามี)

ปัจจุบันเป็นสมาชิกองค์กร (ทำเครื่องหมาย / ใน หน้าองค์กรที่ผู้เสนอเป็นสมาชิก)

ผู้ปกครอง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศิษย์เก่า
 สมาชิกองค์กรชุมชน พระภิกษุหรือตัวแทนองค์กรศาสนาในพื้นที่

ขอเสนอชื่อ (นาย นาง นางสาว)อายุ.....ปี
 อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
 อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
 หมายเลขโทรศัพท์ (ถ้ามี)เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 โรงเรียน.....
 โดยมีผู้รับรองดังต่อไปนี้

ลำดับที่	ชื่อผู้รับรอง	สมาชิกองค์กร	ลายมือชื่อ
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้าพเจ้าและผู้ถูกเสนอชื่อมีคุณสมบัติที่ถูกต้อง ตรงตามประกาศ
 ของโรงเรียน.....เรื่อง การสรรหาและการเลือกคณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับลงวันที่

ลงชื่อ ผู้เสนอ
 (.....)
/...../.....

คำยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อ

ข้าพเจ้ายินยอมเข้ารับการเสนอ
 ชื่อเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน.....

ลงชื่อ
 (.....)
/...../.....

(ตัวอย่าง)

ประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด.....เขต.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๔๖ ประกอบกับกฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ
คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรง
ตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๖
ข้อ ๔ (๔) จึงแต่งตั้งบุคคลต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียน.....

๑.	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ประธานกรรมการ
๒.	ผู้แทนผู้ปกครอง	กรรมการ
๓.	ผู้แทนครู	กรรมการ
๔.	ผู้แทนองค์กรชุมชน	กรรมการ
๕.	ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
๖.	ผู้แทนศิษย์เก่า	กรรมการ
๗.	ผู้แทนพระภิกษุและหรือตัวแทน
องค์กรศาสนา	กรรมการ
๘.	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๙.	ผู้อำนวยการ	กรรมการและเลขานุการ

ฯลฯ

คณะกรรมการมีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๔๖ และกฎหมายอื่น

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด.....เขต.....

**ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี**

พ.ศ. ๒๕๔๒

โดยที่สมควรกำหนดนโยบายและวางระเบียบปฏิบัติราชการเพื่อให้การจัดระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักกฎหมายและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้สังคมสามารถมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในระบบบริหารกิจการดังกล่าวด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและให้โอกาสตรวจสอบได้ตลอดจนขยายการให้บริการภาครัฐไปสู่ประชาชนอย่างรวดเร็วทั่วถึงและเป็นธรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๑๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้น

ข้อ ๓ ที่มาของนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

๓.๑ ในช่วงเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างมาก บางเรื่องมีผลในทางขยายตัวและสร้างสรรค์ บางเรื่องมีผลให้ทางชะลอตัวหรือก่อให้เกิดผลกระทบในทางที่ไม่พึงประสงค์จนบางครั้งกลายเป็นภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ซึ่งภาควิชาการและผู้ได้รับผลกระทบเห็นว่าสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากความหย่อนประสิทธิภาพของกลไกการบริหารกิจการบ้านเมือง การบริหารราชการ การกำหนดนโยบาย สาธารณะ และการทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการ อันเป็นความรับผิดชอบของภาคราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ ขณะเดียวกันในภาคประชาชนอันเป็นพลังสำคัญก็มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความตื่นตัวและรับผิดชอบต่อ ตลอดจนความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของแต่ละฝ่ายเพิ่มขึ้น หากความอ่อนแอและหย่อนประสิทธิภาพดังกล่าวไม่ได้รับการจัดการแก้ไขอย่างแท้จริงและรีบด่วน โอกาสที่จะนำพาประเทศฟื้นตัวจากวิกฤติข้อมเป็นไปได้ยาก ทั้งอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศยิ่งขึ้นอีกด้วย

๓.๒ ด้วยเหตุนี้ จึงมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยและตรวจสอบทั้งในภาควิชาการและภาคปฏิบัติการสอดคล้องกันว่า แนวทางในการจัดระเบียบราชการและวางมาตรการแก้ปัญหาควรมีจุดมุ่งหมายดังนี้

(๑) สร้างกฎเกณฑ์และกลไกที่ดีในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม เพื่อให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงสามารถส่งสัญญาณเตือนภัยและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องสามารถปรับเปลี่ยนกลไกและฟันเฟืองการทำงานและการประสานงานในภาครัฐและภาคเอกชนรองรับได้อย่างถูกต้อง กล้าหาญ และมีจริยธรรม

(๒) พัฒนาศักยภาพของนักวิชาการให้สามารถศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนะแนวทางแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมอย่างถูกต้อง กล้าหาญ และมีจริยธรรม

(๓) ปรับปรุงระบบการตัดสินใจและการบริหารจัดการทั้งของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนให้รวดเร็ว ชัดเจน และเป็นธรรม

(๔) ขยายโอกาสของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองเพื่อร่วมกับภาครัฐในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาส่วนรวม

(๕) ขจัดการทุจริตประพฤติมิชอบและการหลีกเลี่ยงกฎหมายเพื่อแสวงหาประโยชน์ใส่ตนหรือกิจการที่ตนมีส่วนได้เสียทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจ เอกชน เพื่อให้เกิดความสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน

ข้อ ๔ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

๔.๑ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา ป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย วัฒนธรรมบุญ และกระแสในยุคปัจจุบัน

๔.๒ ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย ๖ ประการ ดังนี้

(๑) **หลักนิติธรรม** ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

(๒) **หลักคุณธรรม** ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

(๓) **หลักความโปร่งใส** ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

(๔) **หลักความมีส่วนร่วม** ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

(๕) **หลักความรับผิดชอบ** ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

(๖) **หลักความคุ้มค่า** ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ข้อ ๕ กลยุทธ์ เพื่อสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคของสังคม จำเป็นจะต้องร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะเฉพาะหน้า ระยะกลาง และระยะยาว โดยต้องมีการปฏิรูปใน ๓ ส่วน คือ

๕.๑ **ภาครัฐ** ต้องมีการปฏิรูปบทบาทหน้าที่ โครงสร้างและกระบวนการทำงานของหน่วยงานและกลไกการบริหารภาครัฐให้เป็นกลไกการบริหารทรัพยากรของสังคมที่โปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสมรรถนะสูงในการนำบริการของรัฐที่มีคุณภาพไปสู่ประชาชน โดยเน้นการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมและวิธีทำงานของ

เจ้าหน้าที่รัฐ ให้ถือเอาประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงานและสามารถร่วมทำงานกับประชาชนและภาคเอกชนได้อย่างราบรื่น

๕.๒ ภาคธุรกิจเอกชน ต้องมีการปฏิรูปและสนับสนุนให้หน่วยงานของเอกชนและองค์กรเอกชนต่าง ๆ มีกติกากการทำงานที่โปร่งใส มีความรับผิดชอบ ต่อผู้ถือหุ้น ชื้อตรง เป็นธรรมต่อลูกค้า มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีระบบตรวจสอบที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานการให้บริการ ร่วมทำงานกับภาครัฐและประชาชนอย่างราบรื่นและไว้วางใจซึ่งกันและกัน

๕.๓ ภาคประชาชน ต้องสร้างความตระหนักตั้งแต่วัยเด็กจนถึงระดับบุคคลถึงระดับกลุ่มประชาสังคม ในเรื่องสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพื่อเป็นพลังของประเทศที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการของการสร้างกลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

ข้อ ๖ แนวทางปฏิบัติ แนวทางที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อให้เกิดกลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีมี

๖.๑ สร้างความตระหนักร่วมกันในสังคมเพื่อให้เกิดกระบวนการสร้างสรรค์กลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีมีดังนี้

๖.๒ ออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ อีกทั้งดำเนินการตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๖.๓ เร่งรัดให้เกิดการปฏิรูปและเปลี่ยนแปลงในการบริหารภาครัฐอย่างเป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปการศึกษา

๖.๔ เร่งรัดแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

๖.๕ เร่งรัดสร้างมาตรฐานการดำเนินธุรกิจ

ข้อ ๗ มาตรการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เห็นควรใช้มาตรการดังต่อไปนี้

๗.๑ เร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งทำความเข้าใจและตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการของระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีดังนี้

(๑) ให้นำหน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผน โครงการ เพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว และรายงานผลการดำเนินการในรอบปีต่อคณะรัฐมนตรี โดยให้สำนักงาน ก.พ. ให้คำแนะนำ ประสานงาน และติดตามประเมินผล

(๒) ให้กรมประชาสัมพันธ์เป็นหน่วยงานหลักในการทำความเข้าใจ รณรงค์ สร้างจิตสำนึกให้คนไทยเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการประสานการทำงานร่วมกัน

ของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของประเทศไทย

(๓) กำหนดแนวทาง วิธีการและขอบเขตการทำประชาพิจารณาในเรื่องโครงการสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อสังคม

๗.๒ เร่งรัดการดำเนินการเพื่อออกกฎหมายตามรัฐธรรมนูญให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่จะจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๘๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นองค์กรสำคัญในการประสานความคิดและสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน เพื่อช่วยกันสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนต่อไป

๗.๓ เร่งรัดการดำเนินการตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐเพื่อพลิกฟื้นให้ภาครัฐเป็นพลังและอาวุธสำคัญในการนำชัยชนะมาสู่ประเทศ เพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้พัฒนาต่อไปอย่างแข็งแกร่งและยั่งยืน

๗.๔ เร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐอย่างเปิดเผย โปร่งใส และเข้าถึงได้ง่าย

๗.๕ ส่งเสริมและกำกับให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนการสร้างความปลอดภัยและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบในระบบราชการ และรายงานผลการดำเนินการในรอบปีต่อคณะรัฐมนตรี

๗.๖ สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๗.๗ ให้กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง และหน่วยงานของรัฐอื่นที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานของธุรกิจเอกชน ส่งเสริม สนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด และกำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค ป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อมส่งเสริมให้มีมาตรฐานที่ดีในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวกับการกำกับดูแล การดำเนินธุรกิจให้ทันสมัยเป็นธรรมและมีระบบตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ

(๒) กำหนดเงื่อนไขและกติกาว่าด้วยความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริษัทมหาชนที่มีต่อผู้ถือหุ้นและต่อสังคม ให้ชัดเจน รัดกุม

(๓) สนับสนุนองค์กรกลางด้านอาชีพ วิชาชีพ และธุรกิจเอกชนที่เป็นอิสระ ให้มีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการผลักดันและยกระดับการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน

(๔) ส่งเสริมพัฒนาองค์กรและกระบวนการคุ้มครองผู้บริโภค ให้มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในอันที่จะทำหน้าที่พิทักษ์คุ้มครองผลประโยชน์ของผู้บริโภค และผู้ถือหุ้นรายย่อย

ข้อ ๘ ให้หน่วยงานของรัฐและผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามระเบียบนี้ และรายงานผลการดำเนินการ ความคืบหน้า ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่อคณะรัฐมนตรีเป็นระยะ หรือตามเวลาที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๙ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๒

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๖๓ ง วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

คณะผู้จัดทำเอกสาร

ที่ปรึกษา

คุณหญิงกษมา	วรวรรณ ณ อยุธยา	ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
นายทองอยู่	แก้วไทรชะ	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
นายไพบุลย์	เสียงก้อง	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
นางมัทนา	สังฆะกฤษณ์	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คณะทำงาน

นายดิเรก	พรสีมา
นายสมเดช	สีแสง
นายวสันต์	นาวเหนียว
นางสาวชูศรี	อุดมกุศลศรี
นางสาวศศิธร	วงษ์เมตตา
นายสมยศ	ศิริบรรณ
นายจำรูญ	พรมสุวรรณ
นายยงยุทธ	ทรัพย์เจริญ
นายสมเกียรติ	บุญรอด
นายสมบุญ	ทิพรังศรี
นายวรการ	ฐานะวิจิตร
นายสมชาย	เผือกตระกูลชัย
นายเสกสรรค์	ทองศรี
นายชาลี	นาคเอี่ยม
นายวิรัตน์	บุญหนุน
นางสาววิภาดา	นิธิปรีชานันท์
นางดารณี	คำวัจนัง
นางสาวนวลพรรณ	วรรณสุธี
นางวรางคณา	อนันตะ
นางสาวอรวรรณ	โอวารรินทร์
นายพรหมมา	ภางาม
นางวราภรณ์	วิริยคุปต์
นางสาวเสาวลักษณ์	ญาณสมบัติ

บรรณาธิการกิจ

นายดิเรก	พรสีมา
นายสมเดช	สีแสง
นางสาวศศิธร	วงษ์เมตตา
นายสมเกียรติ	บุญรอด
นายยงยุทธ	ทรัพย์เจริญ
นายวิรัตน์	บุญหนุน
นายสมยศ	ศิริบรรณ
นายชาลี	นาคเอี่ยม
นายวรการ	ฐานะวิจิตร
นายสมชาย	เผือกตระกูลชัย
นายเสกสรรค์	ทองศรี
นางสาววิภาดา	นิธิปรีชานนท์
นางดารณี	คำวังนัง

คณะผู้จัดพิมพ์/รูปเล่ม

นางสาวนวลพรรณ	วรรณสุขี
นางวรางคณา	อนันตะ
นางสาววิภาดา	นิธิปรีชานนท์
นางดารณี	คำวังนัง
นายณรงค์	โพธิ์อ่อง